

Webinar 1: Børnesyn

Hvad er børnesyn, og hvordan har det betydning for vores praksis?

Velkommen online – det praktiske

- Dejligt med billede 😊
  - **Men husk, at det bliver optaget**
- Slå lyden fra
- Ser måske ikke håndsoprækning
  - Jette sidder ved chatten
- Skriv gerne spørgsmål i chatten undervejs
- Desværre ikke muligt at besvare alle spørgsmål

Skal jeg sige noget?
'hej' måske? Hvad gør man? hva??

Foto: Live fra
Lolland

Velkommen og programmet

Anne Hejgaard
Lektor v/ Pædagogik & Læring
ahe@ucn.dk

- Velkommen
- Hvad er børnesyn?
- Hvordan har det betydning for vores praksis?
- Spørgsmål

Hvad er børnesyn?

Et børnesyn handler om det perspektiv, man har på børn og unge, det vil sige den måde, man opfatter dem på. Det har noget at gøre med, hvordan vi som voksne (både som fagpersoner og som individer) møder børn og unge.

Et fælles børnesyn er med til at give alle, der arbejder med børn og unge, en fælles forståelse for, hvordan vi anskuer børn (og unge). Det giver os så at sige et fælles grundlag og nogle mere ensartede meninger og sætter tydelige rammer for at arbejde og samarbejde med børn.

(Redbarnet.dk)

Børnesyn i et samfundsperspektiv

Fra:

- Børn skal rette ind og lære 'hvor skabet står'
- Børn skal ses, men ikke høres
- Disciplinering

Til:

- Børn skal ses, høres, forstås og inddrages
- Børnekonventionen: Børns ret til medbestemmelse, som fx indflydelse, deltagelse og ytringsfrihed.
- Guidning og anvisninger

Foto: Wall Street Journal

Good or bad?? - To forskellige forståelser

- Barnet er en uudviklet voksen, der skal formes til en god voksen. Det sker gennem tilegnelse af fysiske, praktiske og kognitive færdigheder.
- Der skal hjælpes igennem beskyttelse og opdragelse (mod sig selv og andre)
- Barnet skal altså tæmmes (da det er født vildt og ukultiveret) – hvilket også bliver institutionens og skolens opgave
- Straf og konsekvens giver her mening!
- Klassisk tradition – den sorte skole (bagdel til bæk).

Good or bad?? - To forskellige forståelser

- Fokus på, at barnets skal anerkendes og beskyttes
- Barnet begynder nu at blive beskrevet som godt
- Barnet skal have friheden tilbage hvor det skal følge sin nysgerrighed, udfolde sig frit og gøre egne erfaringer
- Barnet skal ses fra dets eget perspektiv
- Styring må/kan begrænses til behov ved fare
- Fra "becoming child" til "being child"
- Derfra videre til det "det kompetente barn" og "det ligeværdige barn"

Det gamle børnesyn vs. Det nye børnesyn

Børn skal ses, men ikke høres

Voksne er hierarkisk hævet over børn

Voksne ved bedst

Børn, skal ses, høres og forstås

Børn og voksne er ligeværdige

Børn er kompetente og kan mærke hvad de vil

Fra disciplin til relations- og ressourcorienteret pædagogik

erkendes for dem de er

Børn skal opdrages og irettesættes

Skældud er en naturlig del af opdragelse

Voksne er rollemodeller og skal guide og anvise børn

– i samarbejde med børnene

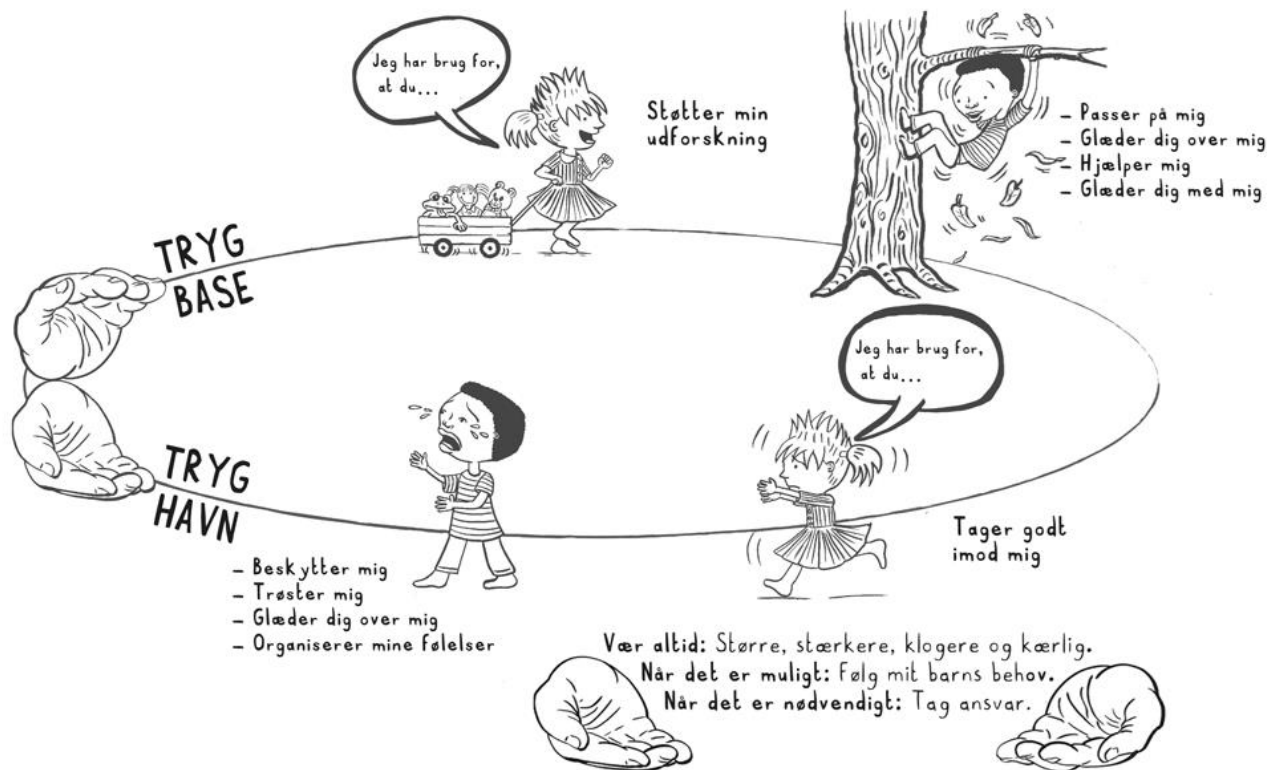
Skældud nedbryder børns selvværd, og handler udelukkende om en anvisning, som kommer for sent

Den trygge base og udforskning

Tryghedscirklen®

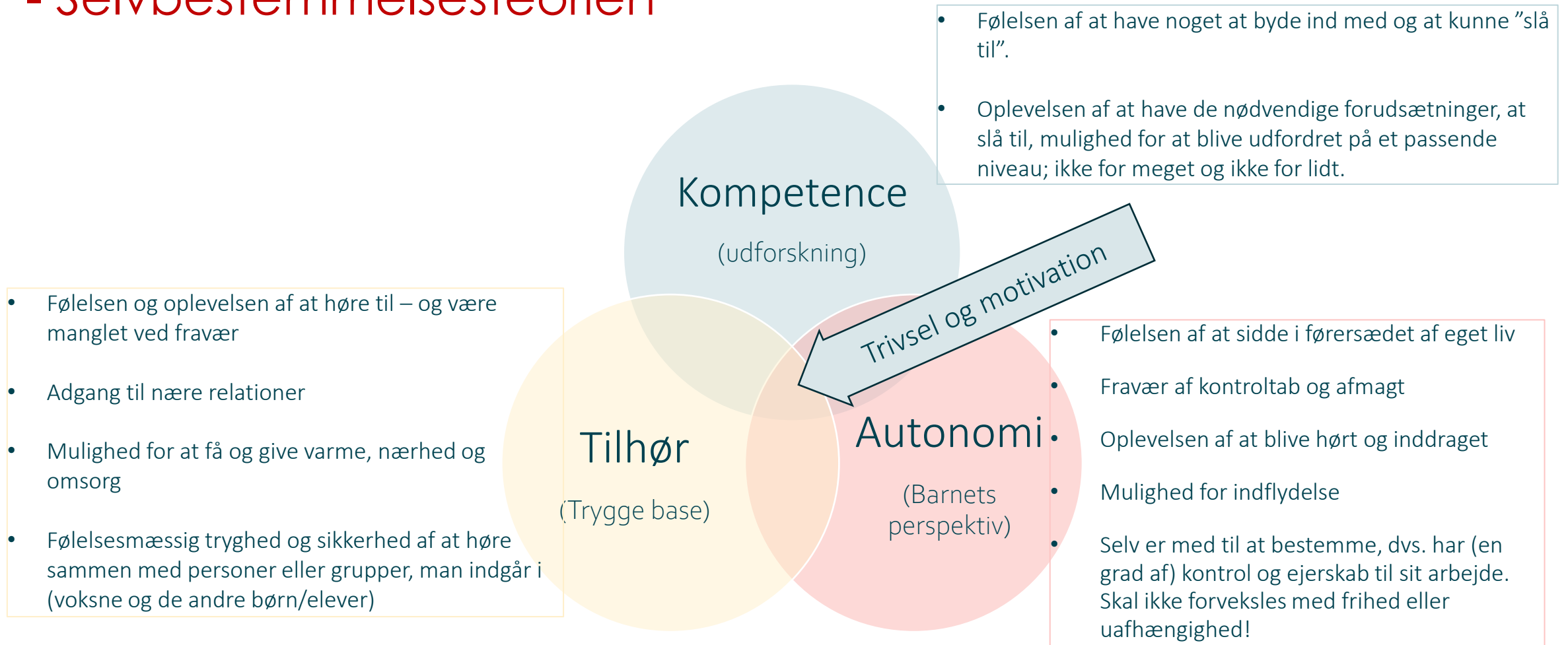
Omsorgsgiver der imødekommer barnets behov

Kontakt
før
opgave

Grundlæggende behov ift. trivsel, deltagelse og motivation

- Selvbestemmelsesteorien

Hvad er anerkendelse?

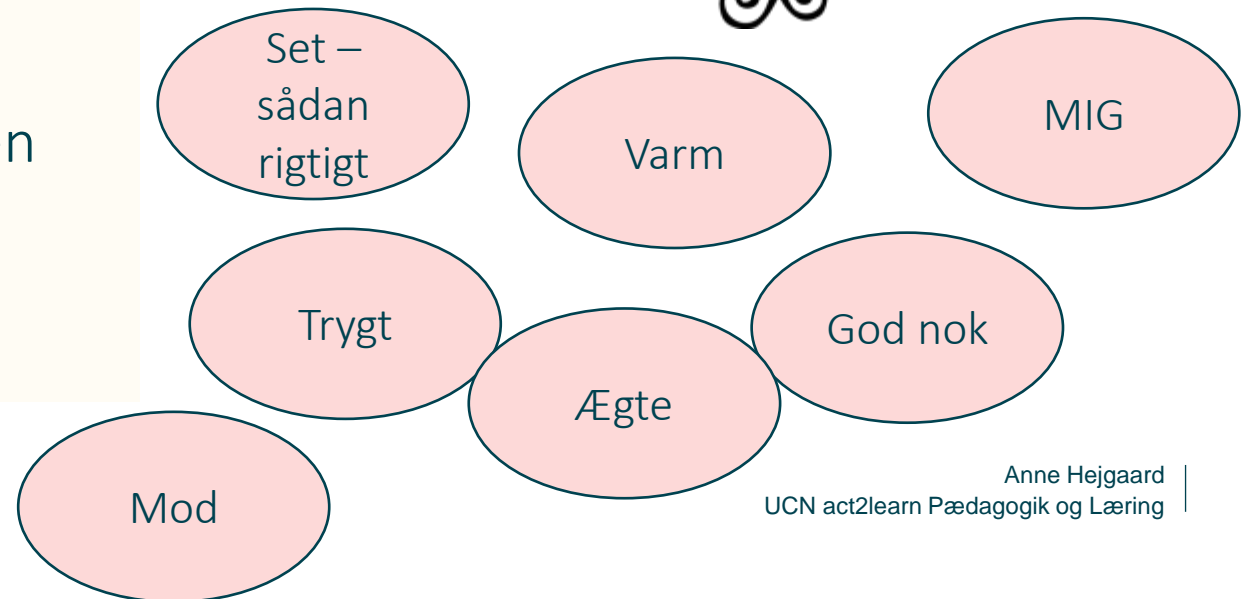
”Anerkendelse er en væremåde eller en holdning og ikke en kommunikationsteknik.

At forholde sig anerkendende indebærer at tage hele sig selv i brug – både følelser og intellekt. Det er ikke nogle ydre håndgreb eller teknikker, men noget som må komme indefra. Derfor kan det heller ikke læres på et rask lille weekendkursus.”

(Bae, 2001)

Refleksion – til eget brug senere...

- Tænk på en oplevelse du har haft, hvor du følte dig mødt og anerkendt.
- Hvordan opleves det at blive anerkendt?
- Hvilken betydning har oplevelsen efterfølgende haft for din relation til 'den anden'?

Hvad er anerkendelse?

Børne og voksne er *ikke* ligestillede,
men de er ligeværdige!

Anerkendelse er noget man er

- Anerkendelse er en grundlæggende holdning – en indstilling til den anden som afgørende autoritet i forhold til sin egen oplevelse
- Anerkendelse er at være optaget af den andens ”inderside”
- Anerkendelse og selverkendelse er gensidigt afhængige af hinanden

Schibbye(2002) Møller(2008)

Hvad er Anerkendelse?

Børne og voksne er *ikke* ligestillede,
men de er ligeværdige!

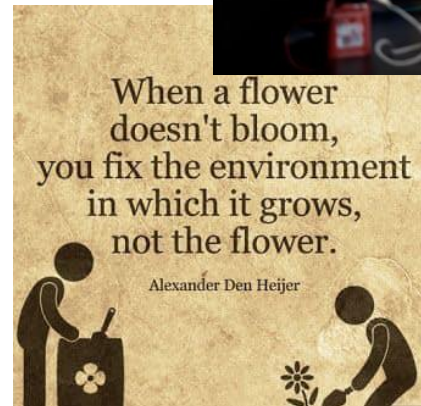
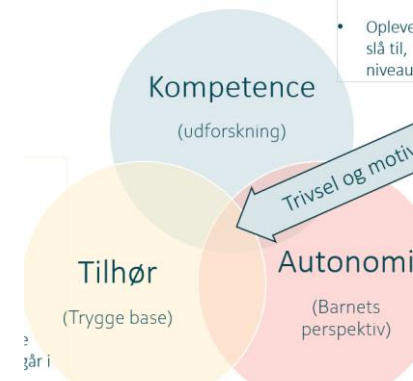
- Anerkendelse kan kun opnås fra et menneske, som jeg'et selv anerkender
- Anerkendelse bygger på gensidighed
- I anerkendelsesforholdet søger man at blive bekræftet som selvstændigt individ - dette er kun muligt ved at anerkende den andens selvstændighed

G.W.F. Hegel (1770-1831)

Hvorfor anerkendelse?

- Børn lærer, trives og udvikles bedst i et anerkendende miljø
- Anerkendelse fremmer oplevelsen af tryghed og fornemmelsen af velvære og styrker motivation og lyst til at gå i gang med nye udfordringer

(Bowlby, 1994; Fonagy m.fl. 2006; Hart 2005)

Refleksion – til eget brug senere...

- Genkald en situation fra eget liv, hvor omgivelserne **ikke** har været anerkendende?
- Hvordan føltes det?
- Hvad betød det for dit mod og din lyst til at byde ind, være på og ville/kunne være med?

Hvordan anerkendelse?

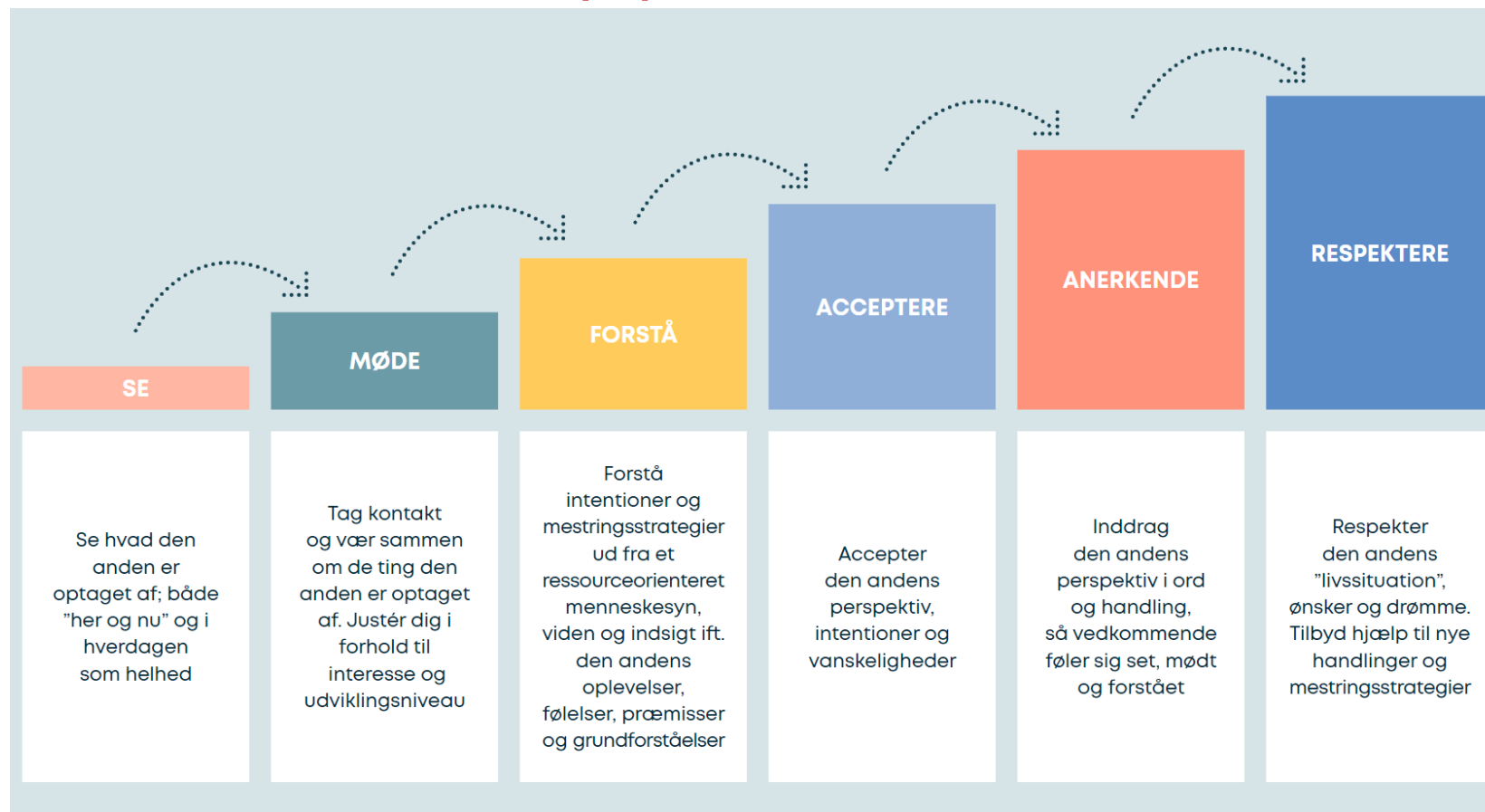
- Etablere mødeøjeblikke, som er kendetegnet ved en gensidig følelse af nærvær og autenticitet, og hvor begge parter deler en fornemmelse af, hvad den anden oplever
  - Affektiv afstemning
  - Spejling

(Yde Tordrup 2019: 26-27)

Hvordan anerkendelse?

- Anerkendelsestrappen

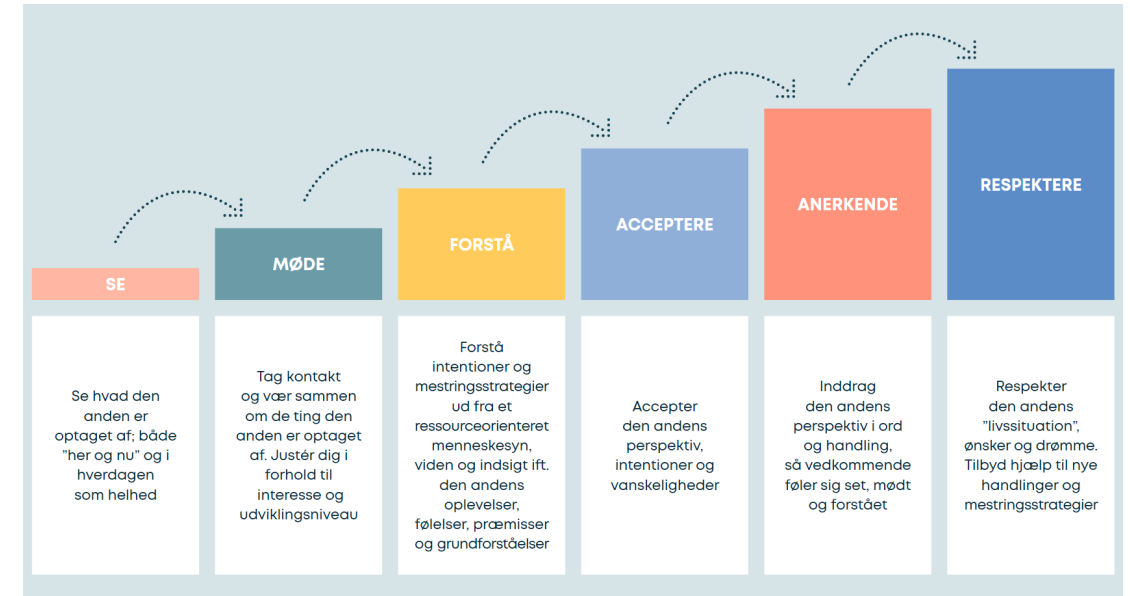

(Sort Jensen, 2004)

Øvelse – til senere brug

- Kan man bruge den her model i det pædagogiske arbejde?
  - Hvad tænker I (hvorfor/hvorfor ikke)?
  - Hvordan vil I gøre det?
- Tænk på en udfordrende relation!
- Kig på hvert trin: Hvor er I nu, og hvad kan I gøre for at bevæge jer?

Snubletråde i anerkendende samspil

- Evnen til at møde 'den anden' svækkes i situationer, hvor man selv oplever usikkerhed, irritation, er bange eller bliver provokeret
- Når ens egne følelser tager over, er det svært at holde fokus på 'den anden' og reagere følelsesmæssigt afstemt på vedkommende

"Når vi indfanges af egne følelser, har vi svært ved at være orienterede mod barnets følelser og aflæse, afkode og reagere afstemt"

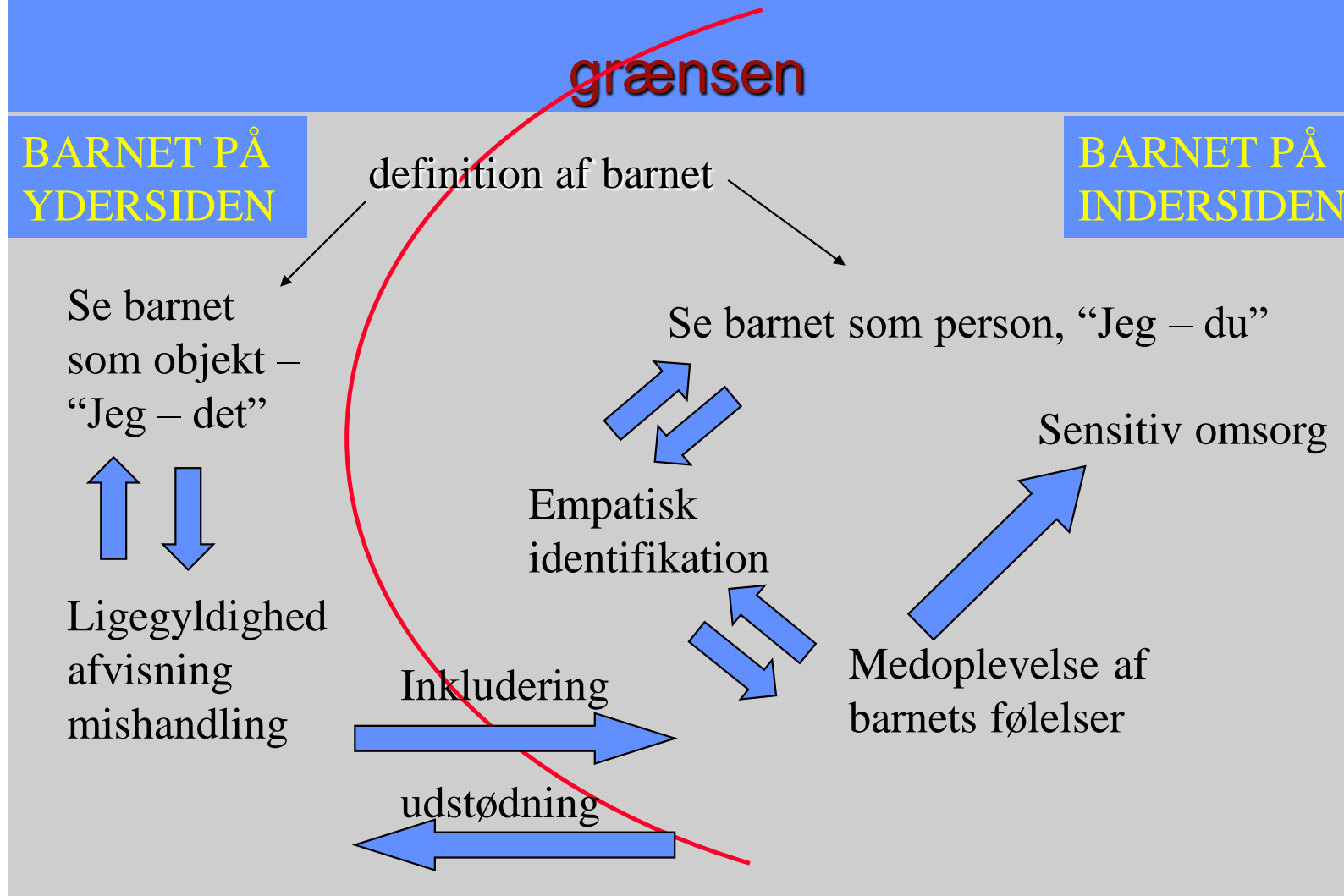
(Hundeide, 2006)

Hvad er dine snubletråde

– hvilken adfærd, udtryksmåder eller lign. trigger dig?

Zonen for intimitet

Definition af barnet

- *Den vigtigste diagnose et barn udsættes for er ikke psykologens, men omsorgsgivers (og vigtige andres) uformelle diagnoser og opfattelser af barnet*

- *Disse er vigtige, da de bliver bestemmende for samspillet med barnet*

(Hundeide, 2008)

Definition af barnet - Omsorg er en kommunikativ proces

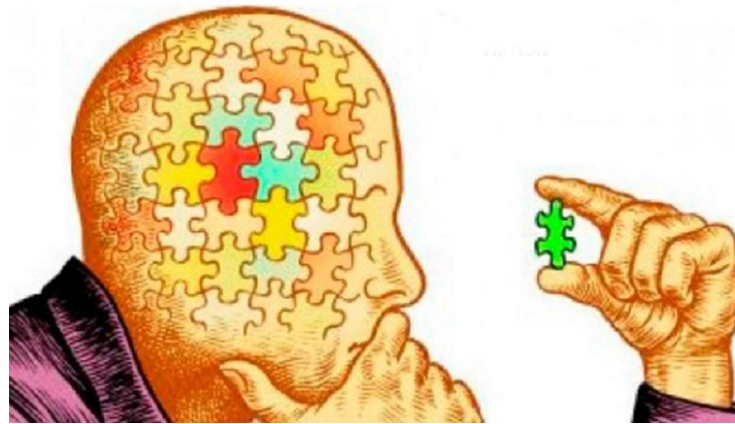
Omsorgsgivers (lærerens) måde at opfatte /fortolke elevens henvendelse på får betydning for den måde, hvorpå eleven "svares"

Refleksion – til eget brug senere...

Hvad er den "gode" elev for mig?

- hvem har jeg ("automatisk") på indersiden og ydersiden?

Inspiration til videre arbejde i praksis

Drøft med dine kollegaer

- Hvad er jeres børnesyn?
  - Har I et fælles **anerkendt** og **anvendt** børnesyn?
  - Hvilken faglig/teoretisk hjemmel har I for dét, som står i jeres formulerede børnesyn?
- Hvad understøtter jeres relations- og ressourceorienterede tilgang til jeres elever?
  - Fælles forståelse
  - Kontinuerlige faglige snakke om pædagogik og didaktik
  - Planlagte møder; herunder læringsamtaler (strukturerede reflekterende samtaler fx med interviewer, fokusperson og reflekterende team)
  - Ledelsesunderstøttelse
    - Tydelige forventninger, rammer og plan for "sådan gør vi hos os"

